

Bijlage

Verklarende woordenlijst

Abstract: samenvatting van een artikel.

Abstract-format: het meest gebruikelijke format om referenties uit PubMed te bekijken, te downloaden en te printen. Via het Abstract-format kunnen de MeSH-termen bekeken worden.

Advanced search: optie in PubMed waarin de zoekgeschiedenis (Search History) en andere onderdelen te vinden zijn.

Automatic Term Mapping: automatische omzetting van ingetypte termen naar trefwoorden en woorden uit andere velden. PubMed past een bepaald mechanisme toe waarbij termen die in de zoekbalk worden ingetikt automatisch worden gekoppeld aan trefwoorden of vrije tekstwoorden.

Books: collectie van biomedische, elektronische handboeken in PubMed waarin gezocht kan worden (zie ook Bookshelf).

Bookshelf: boekenrek; collectie van biomedische, elektronische handboeken in PubMed waarin gezocht kan worden.

Booleaanse operatoren: hulpmiddel om zoektermen te combineren met AND, OR of NOT. De term is afgeleid van de achternaam van George Boole, een negentiende-eeuwse wiskundige die logische redeneringen toepaste op cijfers. De booleaanse operatoren dienen in PubMed altijd met hoofdletters te worden ingetypt.

Clinical Alerts: geeft informatie over trials met invloed op morbiditeit en mortaliteit.

Clinical Queries: zoekoptie in PubMed om snel antwoord te vinden op een klinische vraag. De Clinical Queries maakt gebruik van zoekfilters voor de domeinen therapie, diagnose, etiologie en prognose, clinical prediction guides.

Clinicaltrials.gov: biedt informatie aan patiënten en consumenten over lopend klinisch onderzoek in de Verenigde Staten.

Clipboard: op het Clipboard kunt u tijdelijk referenties bewaren uit één of meer zoekacties. Hierna kunt u de betreffende citaties verzenden, bijvoorbeeld naar een map op uw harde schijf. Het maximale aantal items dat u kunt bewaren op het Clipboard bedraagt 500.

Cohortstudie of cohortonderzoek: onderzoek dat uitgaat van cohorten van personen met de te onderzoeken determinant en personen zonder die determinant. De onderzochte personen worden gevolgd in de tijd en moeten bij aanvang vrij zijn van de onderzochte uitkomst en nog in staat zijn de onderzochte uitkomst te krijgen.

Consumer Health: geeft een link naar MEDLINEPlus (site van de National Library of Medicine (NLM) en de National Institutes of Health (NIH)). Hier is onder andere patiënteninformatie te vinden over ziekten en aandoeningen.

Details: via Details (of Search details) kunt u zien op welke manier PubMed heeft gezocht, met andere woorden: welke tekstwoorden en MeSH-termen PubMed heeft gebruikt bij de zoekactie.

Display-format: het format waarin u de referenties wilt bekijken, kan veranderd worden naar bijvoorbeeld het Summary-, Abstract-, Citation-, of MEDLINE-format.

Domein: bij evidence-based medicine wordt bedacht in welk type onderzoek de zoekvraag het beste beantwoord kan worden: in welk domein valt de zoekvraag? In het algemeen onderscheidt men vier domeinen: therapie, diagnose, prognose en etiologie (etiologie = oorzaak van de ziekte).

Entrez, Entrez search and retrieval system: Zoeksysteem, ontworpen door het National Center for Biotechnology Information (NCBI) van de NLM, om PubMed en andere databestanden die aan dit systeem gekoppeld zijn, te kunnen doorzoeken. Via Entrez zijn deze databestanden geïntegreerd in één groot bestand.

Evidence-based medicine (EBM): het proces waarin beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (m.n. medici) klinische besluiten nemen op grond van de beste onderzoeksresultaten, de klinische ervaring, de voorkeuren van de patiënt en de beschikbare hulpmiddelen.

Evidence-based practice (EBP): het proces waarin beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (m.n. paramedici en verpleegkundigen) klinische besluiten nemen op grond van de beste onderzoeksresultaten, de klinische ervaring, de voorkeuren van de patiënt en de beschikbare hulpmiddelen.

Explode: optie in de MeSH Database; zoekt op de betreffende term plus op de onderliggende, fijnere termen.

faq: Frequently Asked Questions, veelgestelde vragen.

Format: presentatievorm waarin referenties bekeken kunnen worden op het computerscherm. Er zijn verschillende formats, zoals Summary of Abstract.

Full text: volledige tekst van een artikel.

Index: gebruik Index om termen te selecteren en daarmee een zoekstrategie te ontwikkelen.

Index Medicus: maandelijks index van nieuw verschenen biomedische tijdschriftliteratuur; onderwerp/auteursindex, met referenties van artikelen verschenen in duizenden tijdschriften, ontworpen in 1879 door de Amerikaanse chirurg en bibliothecaris John Shaw Billings; voorloper van MEDLINE.

ISSN: International Standard Serial Number.

Journals in NCBI Databases: zoekmogelijkheid in PubMed om gegevens van tijdschrifttitels op te zoeken.

Levels of evidence: onderzoekstypen met de beste bewijskracht, gevonden in de literatuur. Men onderscheidt levels of evidence voor elk domein (therapie, diagnose, prognose, etiologie).

Limits: optie in PubMed die gebruikt kan worden om zoekresultaten te verkleinen. Er kan beperkt worden op verschillende Limits, zoals publicatietype, leeftijden, jaren.

LinkOut: onderdeel van Entrez dat is gemaakt om gebruikers toegang te geven tot links van PubMed en andere Entrez-databases, om zo een grote verscheidenheid te verkrijgen aan relevante, via het web toegankelijke online bronnen. Via LinkOut zijn ook full text-publicaties, biologische databestanden, patiënteninformatie, onderzoeksmethoden en dergelijke te bereiken.

Locatorplus: catalogus van boeken, tijdschriften en audiovisuele materialen van de National Library of Medicine.

Major Topic: hoofdonderwerp van een artikel. Major Topic is te vinden via de MeSH Database. Vinkt u Restrict to Major Topic aan nadat u via de MeSH Database een trefwoord hebt ingetypt, dan wordt gezocht naar artikelen met het gezochte trefwoord als voornaamste trefwoord.

MEDLARS: Medical Literature Analysis and Retrieval System. Voorloper van MEDLINE.

MEDLINE: bibliografisch, biomedisch bestand met miljoenen referenties van tijdschriftartikelen en samenvattingen; loopt vanaf 1966 tot heden. Medical Literature Analysis and Retrieval System Online: MEDLARS online. In de jaren zeventig werd MEDLARS opgevolgd door MEDLINEPlus.

MEDLINEPlus: site van de National Library of Medicine (NLM) en de National Institutes of Health (NIH).

MeSH: Medical Subject Headings; gecontroleerde trefwoorden uit MEDLINE.

MeSH Database: in de MeSH Database vindt u de gecontroleerde MEDLINE-trefwoorden, die Medical Subject Headings (MeSH) heten.

MeSH-termen: gecontroleerde indextermen of trefwoorden van MEDLINE.

Meta-analyse: vorm van een systematische review waarbij resultaten uit verschillende gerandomiseerde klinische trials (RCT's) worden gecombineerd om zo tot een schatting van het statistische effect te komen.

My NCBI: optie van PubMed die de mogelijkheid biedt om zoekstrategieën en referenties tijdelijk of permanent op te slaan; attenderingsdienst van PubMed.

My NCBI Collections: optie om referenties in My NCBI tijdelijk of permanent op te slaan.

NCBI: National Center for Biotechnology Information van de National Library of Medicine.

NLM: National Library of Medicine (NLM) in Bethesda, Maryland.

NLM Gateway: zoekportal van online NLM-databestanden en catalogi.

PICO: methode of model voor het formuleren van een klinische zoekvraag.

PMID: elk record in PubMed heeft een uniek nummer, PubMed Unique Identifier.

Preview: laat het aantal gezochte referenties zien voordat ze daadwerkelijk bekeken worden of voordat de resultaten op het scherm verschijnen.

Protocol: voorschrift of regel dat in de praktijk van beoefenen in de gezondheidszorg wordt gehanteerd en dat is afgeleid van bijvoorbeeld een richtlijn. Een protocol gaat vooral in op de organisatorische context op de werkvloer en geeft aan hoe iets gedaan moet worden. Protocollen worden daarom meestal lokaal ontwikkeld, waarbij er gekeken wordt naar mogelijkheden en beperkingen van de eigen praktijk.

PubMed: bestand van de National Library of Medicine in de Verenigde Staten; geeft gratis toegang tot MEDLINE.

PubMed – as supplied by publisher: referenties die rechtstreeks door een uitgever worden toegevoegd in PubMed.

PubMed Central (PMC): bestand met gratis toegankelijke life science-tijdschriften. Bij artikelen in PubMed die afkomstig zijn uit deze tijdschriften staat een PMC-link, waarmee u gratis toegang krijgt tot full text-artikelen uit dit bestand.

PubMed – in process: records met de nieuwste artikelen in PubMed. Aan deze records zijn nog geen trefwoorden (= MeSH-terminen) toegevoegd door de indexeerders van de NLM.

Pull-down menu: soort menuscherm, dat zich opent na klikken op een bepaalde knop. Via het pull-down menu kunt u opties selecteren.

Randomized Controlled Trial: onderzoek waarin het effect van een interventie wordt vergeleken met dat van een controle-interventie. Er is sprake van aselechte toewijzing ofwel randomisatie van patiënten ten aanzien van een indexgroep en referentiegroep.

Reference Manager: programma voor het maken en beheren van een persoonlijke literatuurdatabase. Referenties uit PubMed kunnen worden opgeslagen om daarna ingelezen te worden in Reference Manager. Gebruik altijd het MEDLINE-format voor opslag van deze referenties.

Referenties: bibliografische referenties van artikelen, met onder meer de volgende gegevens: titel artikel, auteur, pagina's, jaar.

Related Articles: geeft artikelen die overeenkomen met de referentie die vóór Related Articles staat. Deze artikelen komen overeen met de betreffende referentie door bijvoorbeeld gelijke woorden uit de titel, uit de samenvatting of gelijke MeSH-termen.

Richtlijn: document met aanbevelingen, adviezen en instructies, dat als hulp dient in de dagelijkse praktijk van beoefenaren in de gezondheidszorg. Een richtlijn is gebaseerd op resultaten uit wetenschappelijk onderzoek en dient als leidraad voor de dagelijkse praktijk.

RSS: really simple syndication. Optie voor attendering op nieuw verschenen referenties met betrekking tot de gedane zoekacties.

Search Builder: optie van PubMed, te vinden via Advanced search, om zoekacties op te bouwen. Bij de Search Builder is een index-optie te vinden.

Search Details: hier kunt u zien op welke manier PubMed heeft gezocht, met andere woorden: welke tekstwoorden en MeSH-termen PubMed heeft gebruikt bij de zoekactie. Ook te vinden onder de Advanced Search onder 'Details'.

Search History: zoekgeschiedenis in PubMed die een overzicht geeft van gedane zoekacties.

Single Citation Matcher: optie om, door het intypen van slechts enkele gegevens van een artikel, de gehele bibliografische beschrijving van dat artikel te vinden.

Subheadings: aspecten gekoppeld aan MeSH-termen, bijvoorbeeld adverse effects of drug therapy.

Subject Headings: gecontroleerde trefwoorden uit MEDLINE en uit de vroegere Index Medicus.

Summary-format: biografische beschrijving van een artikel waarin de relevantste onderdelen van het artikel worden weergegeven. Via het Summary-format kan een snelle blik geworpen worden op de artikelen. Het Summary-format is

het standaard format waarin artikelen worden getoond in PubMed.

Systematische review: overzicht van primaire onderzoeksartikelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van expliciete en reproduceerbare methoden.

Register

- Abstract-format 54, 68, 94
- Academisch Medisch Centrum (AMC) 11
- algemene vraag 98
- AMC zie Academisch Medisch Centrum
- automatic term mapping 35, 38, 40
- automatische omzetting van termen 35, 38, 40, 50

- background question 98
- bewijskracht 107
- Bookshelf 92
- booleaanse operatoren 29, 30, 129

- CBO 108
- Citation-format 26, 64, 90
- clinical
 - , librarian 125
 - , prediction guides 58
 - , Queries 26, 55, 58, 134
 - , Study Category 58
 - , Trials 28
- Clipboard 73
- Cochrane Collaboration 108
- combinatievolgorde 123

- details 23, 40
- diagnose 59, 104
- Do Not Explode 44, 135
- domein, studietypen per 107
- domeinen 102

- EBM zie evidence-based medicine

e-mail updates 77

Endnote 82

etiologie 58, 106

evidence-based

- , medicine (EBM) 13

- , nursing 13

- , practice 13

Explode 63

foreground question 98

format 66

History 29, 31

Index 127

informatiespecialist 96

Journals Database 28, 86

level of evidence 107, 108

Limits 21, 136, 140

LinkOut 93

Major Topic 45, 111, 127

Medical Genetics Searches 60

Medical Subject Headings zie MeSH

MEDLINE 14, 41, 68, 70

MeSH

- , Database 28, 41, 43

- , -termen 41, 44, 62

- , -termen, boomstructuur van 44

meta-analyse 143

My NCBI 23, 75

My NCBI Collections 77

National Center for Biotechnology

Information (NCBI) 15

National Library of Medicine (NLM) 14

NCBI zie National Center for Biotechnology Information

Nederlandse Centrale Catalogus 95

NLM zie National Library of Medicine

Observationele studies 144

PICO-componenten 103, 118

PICO-methode 101

PMC zie PubMed Central

Preferences 80

Preview 34, 128

prognose 59, 105

PubMed

-, – as supplied by publisher 15

-, Central (PMC) 93

-, – in process 15

-, – in process citations 64

-, – indexed for MEDLINE 15

randomized controlled trials 144

Reference Manager 82

referenties 67

referenties beware 77

Related Articles 53

Restrict Search to Major Topic headings only 45

Save Search 22, 76

sensitieve zoekactie 121

SIGN 108

Single Citation Matcher 26, 89

Special Queries 60

specifieke

-, klinische vragen 17, 117

-, vraag 98

-, zoekactie 119

studietypen per domein 107

Subheadings 63, 135

Subsets 139

Summary-format 44, 68, 94

systematic reviews 60, 143

therapie 59, 103

Topics 139

TREE 44

truncatie 50

Type of article 138

updates via e-mail 80, 144

UvA-linker 94

verslaglegging 146

vrije tekstwoorden 110

zoekactie

- , analyse 132

- , sensitief 121

- , specifiek 119

zoekstrategie 146

zoekterm 129

zoektermen, combineren van 109

zoekvraag 96, 118